

АНАТОМІЯ ЗАКОНОПРОЕКТІВ

Законопроекти та проекти інших актів, які вносять суб'єкти законодавчої ініціативи, а також супровідні документи до них повинні відповідати **вимогам**, викладеним у таких документах:

 Закон України
«Про Регламент Верховної Ради України».

 «Положення про порядок роботи у Верховній Раді України із проектами законів, постанов, інших актів Верховної Ради України».

Структура законопроекту

Текст документу має бути доступний для розуміння, викладений стисло, однозначною державною мовою, із зрозумілими термінами та чітко визначеним строком дії норм у часі.

Структура має бути послідовна, логічна, та складатися з таких елементів:

1 Назва

2 Преамбула

включається, якщо потрібно зазначити причини ухвалення акта, важливі при подальшому правозастосуванні.

3 Глосарій

включається для визначення термінів із наведенням їхнього значення для цілей законопроекту.

4 Визначення порядку обчислення термінів

для окремих положень законопроекту (у разі потреби);

5 Нормативно-правові положення

викладаються у статтях (частинах статей, пунктах, підпунктах, абзацах), які можуть бути згруповані в розділи, глави, та структуруються за характером регулювання предмета законопроекту таким чином:

- а) норми загального характеру – принципи правового регулювання;
- б) норми, компоновані за окремими питаннями;
- в) додаткові положення щодо окремих питань (наприклад, відповідальність за порушення).

АНАТОМІЯ ЗАКОНОПРОЕКТІВ

6

Прикінцеві положення включають:

- ✓ термін набрання чинності законом (не раніше дня опублікування);
- ✓ термін, у який Кабінет Міністрів України має забезпечити ухвалення або привести у відповідність підзаконні акти;
- ✓ перелік актів, до яких вносяться зміни;
- ✓ перелік актів, які втрачають чинність.

Перелік актів своєю чергою має бути:

- юридично обґрунтований, вичерпний, у хронологічному порядку з датою видання актів;
- відповідний аналізу законодавства у визначеній сфері;
- з включенням актів, які діяли до ухвалення акта, та тих, що раніше фактично втратили чинність, але до цього не були визначені такими, що втратили чинність;
- з усіма актами / окремими нормами, які вносили зміни до законів, які визначаються такими, що втратили чинність.

7

Перехідні положення

регулюють відносини, пов'язані з переходом до нових норм законопроекту, мають узгоджуватися із прикінцевими положеннями (проте такі положення не можуть міститися в законопроектах про визнання законів такими, що втратили чинність, чи про внесення змін до інших законів).

8

Додатки

є невід'ємною частиною майбутнього закону. Якщо їх неможливо викласти в текстовому форматі, вони мають бути оформлені в таблиці, графіки тощо.

Структура кодексу

може бути складнішою, ніж законопроекту, та містити такі елементи:

книги

розділи

підрозділи

глави

параграфи

статті

Частини кодексу можуть групуватися за характером регулювання на:

**ЗАГАЛЬНУ
ЧАСТИНУ**

принципи, терміни,
загальні положення

**ОСОБЛИВУ
ЧАСТИНУ**

конкретні норми регулювання
поведінки та наслідки їх
порушення

АНАТОМІЯ ЗАКОНОПРОЕКТІВ

Оформлення законопроектів та проектів інших актів

Законопроекти, проекти інших актів подаються до ВРУ:

за підписом особи, яка має право законодавчої ініціативи або представляє наділений таким правом орган;

із **супровідними документами**, до яких входять:

- ✓ **проект постанови**, яку Верховній Раді України пропонується ухвалити за результатами розгляду поданого законопроекту, список авторів законопроекту та пропозиції щодо кандидатури доповідача;
- ✓ **погодження** від органів виконавчої чи судової влади (якщо вимагається);
- ✓ **пояснювальна записка**, яка містить:
 - обґрунтування необхідності ухвалення законопроекту, цілей, завдань, основних його положень та місця в системі законодавства;
 - обґрунтування соціально-економічних, правових та інших наслідків ухвалення законопроекту;
 - фінансово-економічне обґрунтування із розрахунками, якщо проект акта призведе до змін бюджету, та пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень для збалансованості бюджету, якщо проектом передбачається зменшення надходжень бюджету;
 - інформацію про необхідність проведення референдуму, якщо остаточне рішення щодо законопроекту можливе лише за результатом референдуму;
 - інші необхідні відомості;
- ✓ **порівняльна таблиця** з редакцією чинних положень та зі змінами, якщо законопроект стосується внесення змін до інших законів або якщо прикінцеві положення законопроекту містять приписи щодо внесення змін до інших законів. Порівняльна таблиця **має містити** редакцію відповідних положень чинного закону та нову редакцію в разі ухвалення наведених змін. Оптимально таблиця складається з трьох колонок такого змісту:

редакція чинних
положень;

пропоновані
зміни;

остаточна (нова) редакція тексту із
врахуванням запропонованих змін.